

Tüntető felvonulás készül vasárnap Bethlen mellett.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Nagy propaganda folyik amellett, hogy vasárnap nagyszabású tüntető felvonulást rendezzenek a frankügyben a miniszterelnök mellett. A terv szerint először a kormányzó palotája, azután a

miniszterelnöké mellett lesz nagy felvonulás. Más hír szerint ezt a tervet a fájvédők elejtették. Az ügyről nagy tanácskozások folytak, amelyeknek eredménye még ismeretlen.

Károlyi Imre gróf második levelének nagy hatása várható.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.) Széchenyi Aladár gróf támadó cikket írt Károlyi Imre gróf ellen, közismert cikke miatt, amelyben a kormány lemondását követelte a frankügy tisztázása, az ország érdekében, Károlyi gróf felett Széchenyi grófnak és válaszában legérdekesebb és legfontosabb az a kérdés, hogy ki volt az a kényelemben élő egyén, aki jól él, mialatt Windischgraetz és Gerő fogságban szenvednek, akiket ő hozott össze.

Károlyi Imre gróf második levelének, úgy látszik, sokkal jelentősebb következményei lesznek, mint az első nyílt levelek. Ennek a má-

sodik levelének tulajdonítják, hogy Teleki Pál gróf szükségét érezte annak, hogy jelentkezék a főkapitányságon és kihallgatását kérje. E tanúkihallgatás feltűnően hosszú ideig tartott és ezt a tényét politikai körökben különféleképpen kommentálják.

Általában igen nagy érdeklődés előzi meg a közeli napok eseményeit, miután az ügyész-ségen folyó kihallgatások és tanácskozások a ma már befejezettnek jelentett rendőri nyomozás újabb nekilendülését mutatják s ez ügyben a közeli napokban döntő fordulatot várnak.

Tíz új tagot ajánlottak a Dugonics-Társaságba.

Február 28-án lesz a közgyűlés.

A Dugonics-Társaság hétfőn délután igazgatósági ülést tartott, amelyben megbeszéltek a Társaság aktuális ügyeit. Elhatározták először azt, hogy a közgyűlést február 28-án tartják meg, amelynek lényegesebb pontja a költségvetés tárgyalása és a tagajánlások kérdése lesz.

Értesülésünk szerint már eddig is mintegy tíz ajánlás érkezett be a társasághoz. Igen érdekes, hogy az ajánlások jórésze az egyetem környékéről való. Heves harcokra van kilátás a közgyűlésen, hogy kivel töltsék be a megüresedett taghelyeket. Már most megkezdődtek a korteskedések, amelyek még irodalmi társaságok választásainál sem maradhatnak el. Értesülésünk szerint a tíz tagajánlás a következő:

Bibó István, az egyetemi könyvtár igazgatója, Polner Odón egyetemi tanár, Kogutowicz Károly egyetemi tanár, Hegyi István, a fiatal

szegedi író, Homor László alezredes, dr. Kovács József orvos, dr. Kovács Ferenc egyetemi tanár, Málly Ferenc, Csaba Jenő piarista tanár és Buday Árpád egyetemi tanár.

A regota be nem töltött helyekkel együtt nyolc hely vár betöltésre és így erős harc lesz a közgyűlésen. Az sem lehetetlen, hogy egyes helyeket továbbra sem fognak betölteni — a jelölések miatt. Értesülésünk szerint egyébként az igazgatósági ülésen szóba került, illetve egyesek hangot adtak annak, hogy a Társaság egyes tagjai túlságosan liberálisan kezelik az ajánlások kérdését, amennyiben nem tekintenek pusztán irodalmi működésre, hanem teret engednek a baráti nexusoknak is. Hangot adtak annak is, hogy a jelöltek között többen vannak olyanok, akik igen tiszteletreméltó helyet foglalnak el a társadalomban és igen szép munkásságot is fejtenek ki, de az irodalomhoz vajmi kevés közük van... A közgyűlésen ennek mindenesetre hangot fognak adni.

A Kelemen—Szakáts-féle pör tárgyalásában még mindig csak a legelejen tartanak.

Dr. Kelemen és védője ma hosszú beszédekben a bizonyításra vonatkozó adataikat terjesztették elő. — Miért akadályozta meg Kelemen, hogy Szakáts főispán legyen?

Szakáts védője ma, kedden terjeszti elő hasonló kérelmét.

A szegedi törvényszéken hétfőn délelőtt tovább folytatódott a négy esztendő óta húzódó nagy sajtópör-pár, amelyben a szegedi ellenforradalomról írott könyv kapcsán dr. Szakáts József nemzetgyűlési képviselő és dr. Kelemen Béla, az ellenforradalmi kormány volt minisztere állanak egymással szemben. Mint ismeretes, ezek a pörök túlnőtték a megszokott sajtópörök keretein, amennyiben közben számos lovagias ügy is keletkezett, amelyeknek sorsa és kimenetele ezeknek a pöröknek befejezésétől függenek. A nyilvánosság eleinte nagy érdeklődéssel nézte a pöröket, mivel azt hitte, hogy itt nem csupán két közszereplő ember pöreiről van szó, hanem a szegedi ellenforradalom kulisszatitkai is a napvilágra fognak kerülni. Ezzel szemben ma már, amikor még mindig nem jutott a két pör a bizonyítás stádiumába, kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a pörök veszítettek érdekességükből azzal, hogy a két ellenfél jobbra személyes és magánügyeit viszi a törvényszék elé a legkülönbözőbb formákban. A hétfői folytatólagos fő-tárgyaláson már sokszor mosoly szorult a hallgatóság ajkára, mivel ezeknek a pöröknek keretében mindenről szó esik: nemességről, Gömbösről, Zadraveczről, futballozásról, kaszinózásról és szakácskozásról, s. b. Mosolygott hétfőn sokszor a hallgatóság, mert hiszen nem lehet úgy beállítani a dolgokat, mintha mindegyiknél fontosabb volna az, hogy X. Y. ur kitől és miért kapta uemesi kutyabőrét...

A hétfői folytatólagos fő-tárgyalásra

már sokkal kevesebben jöttek el, mint az elmúlt fő-tárgyalásra, jobbra a két ellenfél személyes ismerősei. A tárgyalás megnyitása után Vild Károly elnök ismerlette, hogy január 27-ikén kezdtek meg a tárgyalást, most csak tovább folytatják. Ez alkalommal azt a pört tárgyalják, amelyben Kelemen Béla a vádlott és Szakáts József a főmagánvádló. Ezután a felek az elmúlt tárgyalás jegyzőkönyvére teszik meg észrevételeiket.

A két ellenfél most is ugyanugy ül, mint a legutolsó alkalommal: egy sorban, de egymástól lehetőleg távolra húzódva. Ma is Szakátsnak jutott a kisebbik asztal, de Szakáts segit magán, akiát, könyveit a háta mögött levő padra teríti ki, hogy minden kéznél legyen.

Ezután megkezdődött Kelemen Béla kihallgatása. — Nem vagyok bűnös — kezdte védekezését, majd rátért arra, hogy 1922-ben jelent meg az ellenforradalomról írt munkája. Az elvitathatatlan — mondotta —, hogy munkám forrásmunka. A nyilatkozatharc 1923 december 31-kén indult meg Szakáts cikkével. A többi, az csak válasz volt.

— Nem volt előttem más út — mondotta —, a nyilvánosság előtt kellett védekeznem, mert Szakáts durván botrányos hangú cikkel támadott meg. Ezért írtam meg cikkemet és ez a védekezésem is. Ezt kívánom megindokolni.

Ezután részletesen foglalkozik a nyilatkozatok megszületésével. Nem válaszolhatott három sorban Szakátsnak, mert a nyilvánosság előtt egyszerűen azt mondotta Szakáts, hogy ő meghamisította a történelmet. De lovagias utra sem terelhetette az ügyet, mert Szakáts védőgáttal vette körül magát. Két passzus miatt azonban a becsületügyi választmányt kereste meg, amely azt mondotta,

hogy ebben az esetben lovagias eljárásnak nincsen helye.

Szakáts viselkedése miatt

kerültem ebbe a helyzetbe. Ő oda dobta a közleményébe, hogy történelemhamisító vagyok, de nem mondotta meg, hogy miért és miben. Azzal Szakáts három évig vár, míg megjelölte, hogy mivel hamisítottam meg a történelmet. Ezzel szemben Szakáts lerombolt minden, ami az ellenforradalomban szép volt. Szakáts destruált. A másods sulyu vaddakból semmi sem igaz és ezt jogerős bírói ítélet fogja megállapítani most.

Ezután ráter Szakáts főispánságnak kérdésére. Kijelenti, hogy hazofiatl kötelességének tett eleget akkor, amikor megakadályozta Szakáts főispánságát, mert szerinte kártyás emberre nem bízható közfunkció. Részletesen beszélt ezután az erkölcsi világnézetéről és meggyőződéséről. Ő mindig csak válaszol, hogy a nyilvánosságot ne vezessék félre.

Most az következik, hogy Szakáts egyetlen nemesi kötelességének sem tett eleget, nem ragadott fegyvert a haza védelmére. Pedig Szakátsnak is tudnia kell, hogy ezt már az aranybulla is megköveteli a nemesektől. Ez az ember nem vonhatja kétségbe az én nemességemet. „Én nem akarom kétségbevonni Szakáts nemességét”, mondotta ezután, „de kiderül az, hogy az oklevelekben harcsát trancsított Szakáts őse és így valószínűleg nem fegyveres érdemek miatt kapott címes nemességet a Szakáts család”. (Derűtlenség.)

Kelemen ezután felveti a kérdést, hogy érdemes-e és lehet-e ma a nemességet bitorolni, amikor anakronizmus nemesi kiváltságokról beszélni. Ma már csak egészen kicsi jogai vannak a nemességnek. Ha Szakáts kétségbevonja az ő nemességét, miért nem menti a közigazgatási hatóságokhoz? Bizonyítani kívánja, hogy a dédapja is viselte a nemesi címet. Erre vonatkozóan kéri Rexa Dezsőt és még két levéltári tisztviselő kihallgatását.

— Szakáts beszélt történelemhamisításról? Hiszen ő iskolapéldáját adta a történelemhamisításnak a parlamentben mondott egyik beszédével, amikor kijelentette, hogy az Anjouk idejében olyan nagy volt Magyarország, hogy a nap sohasem nyugodott le benne... Hogy van bátorága ilyen embernek engem kritizálni. Én ezek után megkérdem tőle, hogy egyedül olvasott-e valaha memóriát? Ezt én kétségbevonom. Patologikus tünet Szakáts viselkedése és ez a magyarázata is ennek a pörnek.

— Végül pedig ki kell jelentenem, hogy én mindig a védekezés terén maradtam az egész ügy kapcsán Szakátsal szemben. Kószó István államtitkár és Pallavicini ögróf levele tanuskodnak arról, hogy milyen értéket képvisel az én munkám. Minden állításomra egyébként kérem a bizonyítás elrendelését.

Kelemen Béla hosszadalmas beszéde után

védője, dr. Széll Gyula

terjesztette elő a részletes bizonyítást.

Előjárójában arról beszélt, hogy Kelemennek meg kellett írnia a történelmi könyvet közérdekből, mert olyan kijelentések is hangzottak el, hogy Szegeden munka helyett tivornyáztak az ellenforradalom alatt, dr. Dettre János pedig azt írta, hogy „a stréberek gyerekjátéka volt ez a kormány”. De Pál Jób is lekicsinyítőleg beszélt munkájában a szegedi kormányról.

Most részletekre bontja a bizonyítandó anyagot. Elsősorban is a kártyázásokra és dozsölésekre jelent be bizonyítást. Már maga Szakáts is beismerte, hogy a kaszinóban és magántársaságokban szokott játszani baráti körben. Hogy hol játszik, az egészen mindegy. Buday, Hódy, Magyar táblalábrákkal, Türr Aladár ügyvéddel, Zombori Antal tanácsnokkal, Bagári Kálmánnal, Szigethy Vilmossal, Tonelli Sándorral, Pallavicini Alfonz Károlyval, Vig Gyulával és Kocsári Rozállal kívánja bizonyítani, hogy Szakáts állandóan kártyázott vagyoni viszonyaival arányban nem állón.

Ezután arról beszélt, hogy Kóós Elemér, a Szeged Csongrádi Takarékszövetkezet vezetője megtiltotta tisztviselőinek, hogy kártyázzanak, mert ellenkező esekben elbocsátja őket. Szakáts azonban mégis kártyázott huszonkétéves fiatalemberekkel is. Erre vonatkozóan is rengeteg tanút jelent be. Barcsai Andor, Becsei József, Csengery János, Pálfi Zoltán, Réti Béla, Winkler Mihály, Wolf Miksa, Kóós Elemér, Kolber Ernő, rendőrök, vámőrök kihallgatását kéri arra, hogy tavasszal és nyáron a Csónakázó Egyesület házában folytak a házárjátékok és dozsölések. A hidon a járőreket megbotránkoztak ezen.

Kéri Back Bernát, Csonka Elemér, Kóós Elemér, Korpássy Elemér, Orosz Rái, Pálfi Dániel, Szeless József, Tóth Béla, Nyilassi Sándor és Ligeti Jenő